

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)- WZÓR II

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Farmakologia	
PI/P/1/ST//A_7			Pharmacology	
Język wykładowy		Język polski		
Rok akademicki		2023/2024		
Kierunek		Pielęgniarstwo		
w zakresie		pielęgniarstwo		
Poziom studiów		pierwszy		
Profil studiów		praktyczny		
Forma studiów		stacjonarne		
Semestr / semestry		II		
Przynależność do grupy zajęć		A Nauki podstawowe		
Status przedmiotu		obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	30[h]	2,4 ECTS
		Ćwiczenia	30[h]	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	Kształtuje umiejętności praktyczne (profil praktyczny)		0 ECTS
	z uprawnieniami	Służy zdobywaniu przez studenta kompetencji do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza		2,4 ECTS
	z dyscypliną	Nauki farmaceutyczne		3ECTS
Forma nauczania		Tradycyjna – zajęcia zorganizowane na Uczelni		
Wymagania wstępne		Podstawowa wiedza z biologii, biochemii, fizjologii		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr Katarzyna Dubaj		
Osoby prowadzące		Dr Katarzyna Dubaj		
Adres strony internetowej pjo		http://uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora		k.dubaj@uthrad.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Przyswojenie wiedzy w zakresie farmakoterapii w chorobach poszczególnych układów i narządów Przygotowanie studenta do: postępowania w trakcie stosowania farmakoterapii -przestrzegania zasad postępowania z lekami
Treści programowe:	<p style="text-align: center;">Wykład: 30 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie „farmakologia”, działy farmakologii. Definicje „lek” i „trucizna”. 2. Źródła informacji o lekach. Pochodzenie i nazewnictwo leków. Typy mechanizmów działań leków. Teoria receptorowa. Działania niepożądane leków. 3. Losy leków w organizmie – LADME. Interakcje lekowe – typy interakcji. 4. Farmakodynamika. 5-6. Leki stosowane w chorobach układu Krążenia: adrenergiki, leki p/arytmiczne, inhibitory ACE-konwertazy, adrenolityki 7-8. Leki działające na układ oddechowy: leki p/kaszlowe, leki wykrztuśne, leki mukolityczne i ich zastosowania kliniczne. 9-10. Narkotyczne leki p/bólowe :morfina-mechanizm działania, wskazania i działania niepożądane. Opioidy naturalne i syntetyczne. Antagoniści receptorów opioidowych – zastosowania. 11. Nienarkotyczne leki p/bólowe. 12. Niesteroidowe leki p/zapalne -mechanizm działania, przykłady. (13. Leki hormonalne :hormony kory nadnerczy i ich analogi. 14. Hormony tarczycy – leki w niedoczynności i nadczynności tarczycy. Hormony przytarczyc. 15. Hormony trzustki. Terapia cukrzycy. 16. Hormony płciowe i ich analogi w terapii nowotworów.(17-18. Leki układu pokarmowego : nadkwaśność i choroba wrzodowa, leki p/wymiotne, leki p/biegunkowe i przeczyszczające. 19. Leki moczopędne – działanie i zastosowania. 20-22. Chemioterapeutyki p/bakteryjne -podział, mechanizmy działań, charakterystyka, zastosowania. Sulfonamidy. Leki p/grzybicze. Leki p/wirusowe. Leki p/pasożytnicze. 23. Leki krwiopochodne i krwiozastępcze. 24. Leki uspokajające, nasenne, p/drgawkowe. 25. Leki znieczulające- wziewne i dożylnie. <p style="text-align: center;">Ćwiczenia: 30 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1,2. Postacie leków, drogi podania, warunki przechowywania. Nazewnictwo międzynarodowe i handlowe- praktyczne wykorzystywanie źródeł informacji o lekach 3,4. Zasady postępowania z lekami. Kontrola dawek leków. Rozchód leków na oddziałach szpitalnych. Leki ewidencjonowane - książka narkotykowa. 5-6. Procedury zgłaszania działań niepożądanych. Wycofanie leku z obrotu. 7-8. Obliczanie dawek leków i przyrządzanie roztworów z zastosowaniem różnych wzorów. 9-10. Recepta jako dokument formalno-prawny i przepis lekarski – wzór blankietu. Układ części recepty na lek gotowy i recepturowy. Okresy ważności w zależności od typu recepty i miejsca wystawienia. 11-12. Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich. Uprawnienia pielęgniarki do wystawiania recept w ramach kontynuacji terapii. Wykaz leków i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia do wypisywania przez pielęgniarki. Analiza aktów prawnych dotyczących wypisywania recept. 13-14. Leczenie bóli przewlekłych w oparciu o aktualne wytyczne- dokumentacja leczenia p/bólowego i monitorowanie bólu. 15-16. Wykazy leków A i B 17-18. Preparaty krwiopochodne i krwiozastępcze. Zasady postępowania przy podawaniu preparatów krwi. 19-20. Wybrane leki stosowane w stanach zagrożenia życia <p style="text-align: center;">Zajęcia bez nauczyciela: 10 h</p> <p>Wykaz zagadnień do samodzielnego opracowania w postaci pracy pisemnej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zjawisko nadużywania leków –zjawisko polipragmazji. Typy uzależnień od leków. 2. Wpływ leków na sprawność psychofizyczną. 3. Stosowanie leków w ciąży. 4. Leki stosowane w dychawicy oskrzelowej. 4. Histamina i leki p/histaminowe. 5. Leki znieczulające miejscowo.

	6. Leki wpływające na metabolizm lipidów. 7. Witaminy- rola w organizmie, występowanie, hypo- i hyperwitaminoza. 8. Leki p/depresyjne.
Metody dydaktyczne (kształcenia):	- Metody podające: wykład informacyjny z wykorzystaniem metod multimedialnych - Metody praktyczne: Ćwiczenia: metoda sytuacyjna, przypadków, z wykorzystaniem ekspozycji, pokazu i komputera.
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów uczenia się określonych dla przedmiotu, uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć i zdobyciem przez studenta liczby 2 punktów ECTS przyporządkowanej przedmiotowi. Zaliczenie wykładów: kolokwium z wiedzy teoretycznej w formie testu Wykaz ocen w zależności od udziału procentowego uzyskanych punktów: 60-65% 3,0 66-70% 3,5 71-80% 4,0 81-90% 4,5 91-100% 5,0 <i>Forma zaliczenia: egzamin</i> Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest: 100% frekwencja na zajęciach, pozytywne zaliczenie kolokwium pisemnego z nabytych umiejętności, aktywne uczestnictwo w zajęciach, samodzielne przygotowywanie się do zajęć Wykaz ocen w zależności od udziału procentowego uzyskanych punktów: 60-65% 3,0 66-70% 3,5 71-80% 4,0 81-90% 4,5 91-100% 5,0 <i>Forma zaliczenia: zaliczenie na ocenę</i> Zajęcia bez nauczyciela: samodzielne opracowanie wyżej podanych tematów w formie pisemnej pracy, <i>Forma zaliczenia: zaliczenie na ocenę</i>

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;	AW19+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny Praca pisemna
W2	podstawowe zasady farmakoterapii;	AW20+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny
W3	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	AW21+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny Praca pisemna
W4	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	AW22++	Wykład	Egzamin	Test pisemny
W5	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji,	AW23+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny Praca pisemna
W6	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	AW24+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny
W7	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	AW25+++	Wykład	Egzamin	Test pisemny
AU1	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	AU7+++	Ćwiczenia	Zaliczenia na ocenę	Kolokwium
AU2	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	AU8+++	Ćwiczenia	Zaliczenia na ocenę	Kolokwium
AU3	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	AU9++	Ćwiczenia	Zaliczenia na ocenę	Kolokwium

AU4	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	AU10++	Ćwiczenia	Zaliczenia na ocenę	Kolokwium
K1	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K4+++	Wykłady Ćwiczenia	Egzamin, Zaliczenie na ocenę	Kolokwium
K2	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K5+	Wykłady Ćwiczenia	Obserwacja studenta w czasie ćwiczeń	Obserwacja przez nauczyciela Samooocena studenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K6++	Wykłady Ćwiczenia	Obserwacja studenta w czasie ćwiczeń	Obserwacja przez nauczyciela Samooocena studenta

Literatura podstawowa, literatura uzupełniająca, pomoce naukowe					
1. Buczko W, Danysz A. Farmakologia Danysza. Kompendium farmakologii i farmakoterapii. Wyd. PZWL Warszawa, 2016					
2. Rajtar-Cynke G. (red.). Farmakologia. Wyd. PZWL Warszawa, 2014					
3. R. Jachowicz (red). Farmacja praktyczna. PZWL Warszawa, 2016					
Literatura uzupełniająca:					
1.Farmakopea Polska X, P.T. Farm. Warszawa, 2015					
2.Leksykony leków: Leki Współczesnej Terapii					

Naład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach	X	X	30[h]
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	X	5 [h]	X
Udział w ćwiczeniach / ćwiczeniach laboratoryjnych	X	X	30[h]
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	X	5[h]	X
Udział w konsultacjach	3[h]	X	X
Przygotowanie do zaliczenia / egzaminu	X	X	X
Udział w egzaminie/zaliczeniu	5[h]	X	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5[h]/ 0,2 ECTS	10 [h]/0,4 ECTS	60[h]/2,4 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi
<p>W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów.</p> <p>Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych.</p>